

МЕДИЦИНСКО СПИСАНИЕ

ИЗДАВА

ВАРНЕНСКОТО МЕДИЦИНСКО ДРУЖЕСТВО

Излиза на 1, 10 и 20 число сѣки мѣсецъ

ЦѢНАТА ЗА ГОДИНА
Въ България 8 лева
Въ странство 8½ « златни

ПОДПИСКИ СЕ ПРИЕМАТЪ
ВЪ РЕДАКЦИЯТА НА
«Медицинско Списание», Варна

РЕДАКЦИОННИЙ КОМИТЕТЪ:

Д-ръ Юрдановъ
„ Пюскилиевъ

Д-ръ Севвовъ
„ Ивановъ.

СЪДЪРЖАНИЕ: За водата. — Оксинафтамна киселина. — Бактериологическо изследване на водата. — Разли. — Библиография. —

За водата

(Продължение отъ брой 14.)

Различни способи за очистване водата. На свършекъ нека кажемъ нѣколко думи за различнитъ способи, които ся употребяватъ за очистване водата, която съ това да може да бѣде годна за употребление. Желанието за подобрене качеството на водата не е нѣщо ново, то ся срѣща чакъ у древнитъ народи и нѣкои отъ способитъ, които тѣ ся употребявали, сѣществуватъ и сѣ практикуватъ и до сега. Способитъ за очистване водата иматъ за цѣль мѣтната или пѣкъ боядисаната вода да направятъ бистра и безцвѣтна, или да я направятъ по вкусна или пѣкъ коравата вода да направятъ мека, като ся надѣватъ, че на едно съ подобренето на цвѣта, вкуса и химическия съставъ ще могатъ да бѣдѣтъ премахнати отъ нея всичкитъ подозрителни или опасни въ здравословно отношение елементи.

Въ настояще време за очистване водата се употребяватъ слѣдующитѣ способи или отдѣлно всѣки единъ или пъкъ съединени нѣколко.

1. Замръзване. Отдавна е извѣстно, че когато морската вода замръз ва леко по леко, тогава леда който се образува съдържа твърдѣ калко соли; тѣзи соли при постъпването истудиванне на водата се оттаяватъ, така щото при замръзването водата става по мека, нъ този способъ не може да отмахне отъ водата онѣзи нисши организми, които правятъ водата негодна и служатъ като причини на различни болѣсти; безъ съмнѣние е само, че количеството на тѣзи организми твърдѣ се намалява.

2. Възвирание водата е единъ отъ най-добритѣ и леки способи за очистване водата както отъ различни газове тѣй и нисши организми; възвиранието служи още коравата, яка, вода да направи мека. Много отъ организмитѣ, които произвеждатъ различни болѣсти, се унищожаватъ въ врѣлата вода, нѣда ли всичкитѣ болѣзнетворни организми умиратъ при възвирание водата, това още не е извѣстно, тѣй като за унищожението на нѣкои отъ тѣхъ се изисква по голѣма температура отъ колкото тѣзи на врѣлата вода. Изисква се щото при възвиранието всичката вода да има температурата на кипѣнието на водата.

3. Видоизмѣненне на възвирание водата, когато водата се обръща на пара и послѣ се истудява, както това се прави при варение равия, тоже служи за пречистванне водата. Този способъ най много се употребява на корабитѣ за пречистванне морската вода, той струва скъпо и за това не може да се распространи. Очистената по този способъ вода нѣма вкусъ, защото тя е лишена отъ всичкитѣ си естествени смѣски, които и даватъ естествения ѣ вкусъ.

4. Оттайване или осаждане. Този способъ състои въ това, че прибавятъ къмъ водата различни вещества, които като се съединяватъ съ нѣкои вещества, находящи се въ водата, образуватъ съ тѣхъ неразтворимъ осадѣкъ; съ това на едно заелпчатъ съ себе си и други още вещества и осѣдатъ, отаяватъ се на дъното. За тѣзъ цѣль служатъ: стипцата, содата, киречовата вода, желѣзото и др.; отъ тѣзи вещества най често се употребява стипцата; содата се употребява най много кога искатъ яката вода да направятъ мека. При употребението на тѣзи вещества водата губи ненормалнитѣ си примѣси, става добра на видъ и приятна на вкусъ, нъ болѣзнетворнитѣ организми си оставатъ въ нея, поне частъ отъ тѣхъ. По опититѣ на Nilwa, стипцата отцѣжда по голѣмата частъ на тѣзи организми, тѣй щото процѣдената вода съдържа само отдѣлни ек-

земляри отъ тѣхъ. Освѣтъ употребленіе на поменатитѣ по горѣ химически вещества водата може да ся отаява и сама по себе си: оставена въ нѣкой сѣдѣ водата чрезъ нѣколко време ся отаява сама по себе си, пѣ този способъ служи за очистване водата, която не е назначена за пиенне, нѣ за други цѣли.

5. Очистване водата чрезъ отцѣждане водата съ цѣдила (филтри). Този способъ въ голѣми размѣри ся употребява въ водопроводитѣ, а въ малѣкъ размѣръ филтри ся правятъ и за домашни цѣли тѣй наречени домашни филтри. Домашнитѣ филтри ся правятъ отъ дребнй въглища, шупливи камани, шупливо желѣзо или възлени и памучни материи (кечета). При преминаването чрезъ тѣзи вещества водата тече твърдѣ цо лека, находящитѣ ся въ нея примѣси ся отаяватъ и осѣдатъ връхъ тѣхъ и при излизаніето презъ тѣхъ водата бива доста чиста. И този способъ както и другитѣ погорѣ поменати способи, не може да очисти водата съвършено отъ болѣзнетворнитѣ организми, които ся намиратъ въ водата. Тѣй като сѣдѣ нѣколко време количеството на осѣднатитѣ вещества връхъ повърхността на филтра ся увеличава и ся изпълняватъ шупливоститѣ на филтра, тогава филтра не може вече тѣй добръ да пречиства водата; за това чрезъ нѣвѣстно време филтра трѣбва да ся промива и пречиства. Филтрите съ въглища най много ся употребяватъ тогава, когато водата съдържа вещества, които и боядисватъ, тѣй като въглищата иматъ способностъ да поглъщатъ боитѣ. Chamberland е устроилъ отъ фарфоръ особенъ филтръ тѣй нареченъ свѣщъ по приличнето си на свѣщъ. Този филтръ най много и най добръ отъ венчкитѣ досегашни филтри очиства водата отъ нисшитѣ организми. Единъ такъвъ филтръ — шамберландова свѣщъ — на величина 20 сантиметра и дължина $2\frac{1}{2}$ сантиметра въ диаметръ може въ 24 часа да пречисти около 20 оки вода. Опититѣ произведени съ този филтръ съ доказали, че той дѣйствително задържа нисшитѣ организми и че той отъ дълго употребявани не ся развали и работи така, както и съвършено новия. Д-ръ С.

Оксинафтална киселина.

Съ развитието на бактериологията отива паралелно и изнамярваніето на антибактерическитѣ средства. Понякога почти съ една въра отъ началото тѣ се оказватъ не до тамъ дѣйствителни посполѣ, но както и да е числото имъ се уголѣмява всѣкий день.

Ето сега се появи оксинафтална киселина, която има химическа формула $C_{11}H_6O_2$. Тя е почти нерастворима въ вода, но лесно растворима въ алкоолъ, ефиръ, бензолъ и алколни. Натриевата соль на тази киселина се растворя полесно въ топла вода отъ колбото въ студена. Киселината и нейната натрпева соль правятъ характеристични реакции съ салипетрична киселина и съ желѣзень хлоридъ. Съ първата тя се боядисва съ виолетова боя до сния, а сетнѣ постепенно става червена, а съ желѣзния хлоридъ се появява сния боя, която при подливане много жидкостъ става зеленикава. Вслѣдствие на тѣзи реакции киселината и нейната соль легко могатъ да се познаатъ въ пикочѣта.

Елленбергеръ и Гофмейстеръ правиха многобройни опити върху дѣйствието на оксинафталната киселина и нейната натрпева соль, като искаха да се научатъ 1, за тѣхното дѣйствие върху гнилостнитѣ процеси, 2, за тѣхното влияние върху смяляването и 3, за тѣхното дѣйствие върху здравия и болния организмъ. Подиръ тѣзи опити тѣ дойдоха до слѣдующето заключение: оксинафталната киселина има такова също антисептическо и антиязимоитическо дѣйствие, както салициловата и карболовата киселина, но само въ посилна степенъ. Освѣнъ това и нейната соль дѣйствува антисептически и въ това се отличава отъ салициловата киселина. За това авторите мислятъ че оксинафталевия натръ може да бѣде употребенъ противъ гнилостни процеси въ червата, сегнѣ противъ разни страдания на пикочнитѣ органи, въ особености такива кѣдѣто има разложение на пикочѣта. Средството доаждя на право въ пикочѣта, тѣй щото може да произведе своето дѣйствие върху пикочнитѣ органи и върху самата пикочъ. Като минава презъ тѣлото безъ да се разложѣ това средство може да се препорѣчи при разни болести на кръвѣта, микроорганизми въ тази послѣдната. А главното преимущество на това средство е че то никакъ не бѣрка на смяляването, ако не е концентрирано. Обаче то трѣбва да се употребява или растворено въ голѣмо количество слизъ, или нѣкакъ закрито, защото силно раздражава мѣстно. Тѣй също то раздражава и пикочнитѣ органи за тава и тамъ трѣбва да се раствори съ слизъ. Новото лѣкарство е отровно: у зайчетата при дози отъ 2 до 3 грамма, у кучетата при дози отъ 4 грамма, а у овцитѣ погорѣ. У всичкитѣ тѣзи животни при вскритието се оказа остъръ гастро-интеритъ и отекъ на бѣлитѣ дробове. У животнитѣ средството се опита още външно, като антипаразитно, противъ краста и т. н., киселината въ видъ на мехлемъ съ глицеринъ, клѣстина, а сольта ѣ въ растворъ, или също въ мехлемъ. Другъ още единъ авторъ,

Бюббертъ, е правилъ опити съ оксинафталовата киселина, като искаше да знае: 1, може ли тази киселина да препятствува на развитието на микроорганизми, и при какви именно условия; 2, има ли влияние върху асептическото дѣйствиe на киселината химическото свойство на хранителната почва, температурата и свѣтлината; 3, колко време се продължава дѣйствието; 4, могат ли мокри или сухи растителни клѣтки да се унищожатъ съ помощта на оксинафталовата киселина; 5, какъ дѣйствува киселината върху споритъ на бациллитъ и 6, до колко е отровна тази киселина за животнитъ? Най добръ дѣйствуваше като антисептическо средство киселината въ натура, послабо въ растворъ отъ фосфорно-кисель натръ. Еднопроцентенъ растворъ дѣйствува антисептически все таки, прѣсно убити риби по цѣли мѣсяци не гниятъ въ подобенъ растворъ, а гнили риби, турени за контроленъ опитъ, като се донесатъ въ подобенъ растворъ, загубватъ своятъ джхъ и процееа на разложението се прекратява. Отъ всичкитъ си опити Люббертъ заключава че оксинафталната киселина твърдѣ лесно може да възпрепятствува на развитието на микроорганизми въ извѣстна хранителна почва и че, ако и послабо, нейното дѣйствиe е вѣрно и въ растворъ отъ фосфорно-кисель натръ.

На 4-й въпросъ опититъ даватъ слѣдующий отговоръ: растителни клѣтки могат да бждатъ унищожени презъ оксинафтална киселина. *Staphylococcus pyogenes aureus* пуснатъ въ растворъ отъ киселина а послѣ инжектиранъ подъ кожата на едно зайче не предизвика никакво гноясване, отъ което се вижда че микроорганизмитъ се унищожаватъ. Върху споритъ отъ сибирската язва имаха влияние само водни раствори на киселината, а алкоолни раствори бѣха не дѣйствителни. При температура отъ 55° тѣзи раствори убиваха споритъ на сибирската язва въ 30 минути.

Киселината е била употребена отъ Любберта противъ шанкеръ у човѣка въ форма на 0,5 процентенъ коллоидумъ и 1 на хиляда 1 процентенъ оксинафталокисель памукъ. Дѣйствието се оказа добро.

Като считатъ че презъ тѣхнитъ опити и онѣзъ на Любберта достаточено се доказаха физиологическитъ и антибактерическитъ свойства на оксинафталната киселина, Елленбергеръ и Гофмейстеръ препорѣчватъ да се правятъ съ нея опити и върху човѣка въ терапевтическо отношение.

Д-ръ А. Головина.

Бактериологическо изследване на водата.

Бактериологическото изучаване на водите е станало една важна операция от когато се забелязало патогенни бактерии външната вода за човека, и от когато се познало че такъв е най-обикновения път за пренасяне някои съвършено тежки характерни епидемически болести, а най-повече тифозната треска, холерата и дисантерията (кървав сюрго).

От следващата нужда да се уверяваме дали водата, която служи за пиене не съдържа вредни организми и да ли от нея не се почва разпространението на епидемията. Химическият анализ дава малко показания и често нищо. Съдържанието бактерии на една вода е външно отношение съвкупно с пропорцията на органическите материи които се намират външната. Отплатна, когато една вода съдържа много азотни материи, тя съставя една по добра почва за развиване на нисшите същества, които се хранят от тях, тия последните ще се размножават повече външната от колкото външната по малко хранителна за тях. Но ако съществено условие, припечливостта, липсува, водата, колкото и да е пълна с органически вещества, може да не бъде по никакъв начин вредителна. От друга страна, много видове доктории, от които трябва да се страхуваме, не се нуждаят никак от азотна храна; някои от тях могат да се възпроизведат доволно дълго време външната вода, като употребяват такива малки количества храна щото нашите химически реактиви не могат да ни я открият. Най-сетне, води които съдържат твърдо малко органически вещества, които химическият анализ признава за твърдо чисти могат да се покажат твърдо заселени от бактерии. Г. Г. Chantemesse и Vidal са намерили твърдо много тифически бацили и пръст епидемията на Перфон външната кладенчова вода, която е съдържала твърдо малко количество азотни вещества; Д-ръ Тасе е сам изолирал такъв вид бацили от води които химистите са признавали като твърдо чисти. Една такава вода е съдържала само 16 милиграма азотни вещества на една литри.

Съдържанието бактерии на водите е твърдо различно; тя се изменя според извора и начина за пренасянето им на мястоназначението.

Теоретически, една вода която извира от една почва пръст която тя може добър да се прецежда трябва да е добра. Това се казва всякога, за водите които извира. Но често водата се омърсява още при извора си и то по разни причини. Най-напред,

мѣстността прѣзъ която ся прецежда водата може да е съставена отъ дри елементи, които оставятъ помежду си малки или голѣми празнотии, прѣзъ които водата като поминува не може да ся лиши съвсемъ отъ чуждитѣ тѣла. Опититѣ сѫ доказани че едрия писакъ даже когато е на дебелъ пластъ не може да задържи бактериитѣ, а само материи отъ крайна тѣнкость. Една чиста вода може да бѣде омърсена като си размѣси съ нечисти съседни води, които сълзятъ прѣзъ пукнатинитѣ на земята. Най сетне, най добритѣ пластове за прецеждане слѣдъ нѣкое врѣме могатъ да не дѣйствуватъ достатъчно; бактерии, даже лѣбички ся прилепаватъ на повърхността на цедилния порцеланенъ камакъ, който при обикновенни условия не ги пропуска, достигватъ, чрѣзъ една медленна вегетация, като ся натурятъ изъ тѣснитѣ промежутаци, до противоположната повърхность, дѣто зематъ своя нормаленъ видъ.

Нека при това прѣдположимъ че водата при извора си е чиста, както това ся мисли за добритѣ извори. При прибиранието на изворитѣ има многобройни за зараза. Сѣщото ся случаватъ и въ водопроводитѣ, които иматъ пукнатини или мѣста дѣто водата лежи, натрупватъ органически материи, истенски огнища за размножение на микроорганизмитѣ. Тия причини иматъ второстепенна важность; нѣ тѣ ставатъ опасни ако прѣзъ пукнатинитѣ ся намѣси въ чистата вода такава която е служила за приише нечисти дрехи, течности които произхождатъ отъ нужницитѣ, нѣщо което може да ся предвиди кога водопроводитѣ поминуватъ прѣзъ населени мѣста. Най послѣ, заразата може да стане много по близо до цѣлѣта, въ домакинския резерваръ или на крана даже; нѣ това е вѣнъ отъ социалната игиена.

Като се смѣтатъ тия обстоятелства, ний виждамъ; че отъ точка зрение на заразителността воднитѣ могатъ да ся раздѣлятъ на слѣдующитѣ класове: на пѣрво мѣсто рѣчнитѣ води; на второ мѣсто кладенчовитѣ води; на трето мѣсто изворнитѣ води. Тия послѣднитѣ само сѫ отъ относителна чистота; ако тѣ не сѫ омърсени на извораси чрѣзъ нѣкоя богата отъ зародими почва, то е лесно да си преведатъ чисти до мѣстоназначението имъ. Колкото за другитѣ тѣ трѣбва всѣкогн да ся считатъ за подозрителни, да не ся пиятъ и колкото е възможно да ся отдалечаватъ отъ домашно употребление-

За щастие, послѣднитѣ не съдържатъ всѣкогн врѣдителни видове, тѣй като сѣществувашието на бактерии е твѣрдѣ рѣдко. Отъ друга страна организма не ся остави да ся завладява така лесно отъ бактерии както това става при искусственоото имъ размноже-

ние въ бездѣйствено пространство; той противостои и често зема върхъ. Освѣнъ това, бактериитъ въ целулно състояние умпратъ въ гастрический сокъ; споритъ противостоятъ, нъ трѣбва за това щото да сѫ могли да сѫ сформирватъ, на което низката температура на водата припятствува.

Главния резонъ за запрѣтване на водитъ отъ първа и втора категории е крайната леснотия за заразяването имъ и голѣмитъ размѣри, които могатъ да зематъ тогава епидемическитъ болести. Тия фактове сѫ били обширно доказани чрѣзъ изслѣдването на нѣкои тифозни трески, които сѫ покосявали всички онии които сѫ пили заразна вода, като сѫ оставали здрави само онии, който сѫ пили чиста вода. убѣдителни доказателства за това сѫ намиратъ въ замечателното изложение за начина на распространението на тиврозната треска, отъ професора Бруарделя въ международний гигиенический конгресъ въ Виенна прѣзъ 1887 г. На основание на тия сѣщи резани трѣбва да сѫ запрети и изливанието всички нечисти води въ подземнитъ водопрероди, които сужатъ за обтичание на излишната вода ¹⁾ отъ което сѫ ограмви, чистата вода въ ущърбъ на съседнитъ жители. Органическитъ материи ся изгубватъ, оничтожавани повече отъ бактериитъ на водата, нъ заразителнитъ зародиши, понѣ въ видъ на спори, които противостоятъ много, сѫществуватъ и могатъ да пренасятъ смъртта на далеко.

Въ брой 12 на «Медицинското Списание» ипе говорихме за новия препаратъ противъ сифилсъ, именно за салициловия живакъ (*Hydrargyrum salicylium*; употребенъ за първъ пътъ отъ Д-ра Silva Araujo въ Рио де жанейро, въ Бразилия. Сега получихме една брошурка отъ Д-ра Карлъ Садекъ, специалистъ по кожнитъ болѣсти и сифилсъ, въ Киевъ, кѣдѣто той описва своитъ опити направени съ това средство.

Отъ Ноемврий 1887 год. до настоящето време той е употребилъ салициловия живакъ у 30 болни отъ гоноррея. Въ 12 случая имаше остъръ уретритъ, въ 18 подостръ. Въ остритъ случаи времето отъ първото появяване на уретрита до неговото лѣкувание

¹⁾ Бѣлѣжка. — Подземни канали у насъ има само единъ видъ; тѣ сѫ геризитъ, назначението на които е не само да служатъ за проводникъ на нечистотинитъ, въ и на испражненията. Въ кварталитъ на които нѣма такива канали, жителитъ изливатъ нечистотинитъ въ помийни ями.

съ салициловия живакъ се колебаеше отъ 2 до 14 дена. Средството се употреби по слѣдующия начинъ :

Rp. Hydrargyri salicylici 0,10
Aquaе destillatae 250,00
Natri bicarbonici 1,0—1,3
BDS.

Въ скорошни случаи се правиха всѣкий день по 4—5 инжекции, които предизвиваха само за твърдъ късо време едно раздразнение. Ако раствора бѣше по силенъ то болниятъ се оплакваша отъ силни болки. При употреблението на тѣзи инжекции симптомитъ се намаляватъ вече подиръ 3 дена, течението ставаше по свѣтло и по прозрачно. При употреблението на инжекции отъ салициловъ живакъ Д-ръ Садекъ по нѣкога въ 14—21 день исцеряваше остъръ и подъ остъръ триперъ, но въ нѣкои случаи той имаше никаква сполука. Особенно въ хронически случаи на уретритъ дѣйствието на салициловия живакъ бѣше незначително и той се принуждаваше да прибѣгва къмъ други средства. Преимуществото на това средство състои само въ неговото антисептическо дѣйствие, но то стои назадъ отъ сублимата въ това отношение.

Противъ сифилисъ Д-ръ Садекъ е употребявалъ при първични язви и при конгломи салициловия живакъ въ форма на най силенъ прахъ съ висмутъ, или въ видъ на мехлемъ (0,10 — 0,50 : 30 00) намазанъ съ прѣстъ, или спатула на очистена предварително рана, сетивъ покритъ съ малкъ тампонъ отъ памукъ, или съ друга проста превързка. При голѣма язва, особно когато дъното на язвата е нечисто, гангренозно, Д-ръ Садекъ не препоръчва салициловия живакъ. Той казва че въ такива случаи по добръ дѣйствува подоформъ, подолъ, или неотдавна опитания Bismutum oxyiodatum. По когато язвитъ не сѣ толкова дълбоки, тогава салициловия живакъ дѣйствува добръ и язвитъ скоро заздравяватъ. При това Д-ръ Садекъ притурва че числото на болнитъ, у които той е употребявалъ външно салициловия живакъ, е твърдъ малко, за да може нѣкой да си състави окончателно мнѣние за дѣйствието му, и за неговитъ егоди. Вътрѣ Д-ръ Садекъ е употребилъ салициловия живакъ въ 25 случая на сифилисъ и остана много доволенъ отъ него, защото той никога не е предизвикалъ никакви неприятни явления отъ страна на стомаха, или на червата. Средството е било предписано съ слѣдующата формула :

Rp. Hydrargyri Salicylici 1,0
Extr. et pulv. Liquirit. Q. S.
ut f. pilul. № 60

3—6 хапа всѣкий день, подиръ яденне, но никога не на гладно сърдце.

Отъ 25 сифилитични, лѣкувани отъ Д-ръ Садекъ съ салициловия живакъ вътрешно, 10 случая отъ вториченъ сифилисъ се биле лѣкувани попереди съ инжекции отъ същия живакъ, а въ останалитѣ 15 случая не е имало предварително никакво лѣкуване съ живакъ и симптомитѣ на вторичния сифилисъ (*roseola*, *papulae pilosae oris et faucium* etc.) бѣха незначителни. Въ всичкитѣ тѣзи случаи вече подиръ нѣколко дена легкитѣ сифилитически явления на кожата и ципитѣ започваха вече да изчезватъ. Салициловия живакъ всѣкога е билъ добръ пренасянъ отъ стомаха и никогa не е предизвикалъ болки, сюртюнь и т. н. Истечение на плюнкитѣ, стоматитѣ, при добро надгледвания за устата, не се е забѣлѣзвалъ даже при дълговременно употребяване на средството. Вътрешното употребление на салициловия живакъ е много полезно и при неотколешнитѣ, още нелѣкуванитѣ случаи на сифилисъ, но особно е полезно при лежки рецидиви, или като допълнително лѣкуване на сифилисъ. Освѣтъ това Д-ръ Садекъ е правилъ опити съ вътрѣ-мускулни инжекции на салициловия живакъ. За тѣзи опити Д-ръ Садекъ е избиралъ повечето такива случаи въ които още не е имало никакво специфическо лѣкуване, а сифилитическитѣ явления състояха въ разни екзантеми, *angina papulosa* и т. н. Числото на подобни болни е само 12, у които Д-ръ Садекъ е направилъ всичко 120 инжекции, но резултатитѣ получени отъ него сѣ твърдѣ удовлетворителни. Раствора препоръченъ отъ Силва Араньо (0,005 — 0.010 : 10,00) се показва много слабъ на Д-ра Садека, за това той взе поспленъ растворъ:

Rp. Hydrargyri salicylici 0,2
Mucilag. gummi arabici 0,3
Aq. destillatae 60,00

MDS.

Д-ръ Садекъ е правилъ всѣкога не подкожни, а вътрѣ-мускулни инжекции, съ помощта на шприца на Левина, снабденъ съ дълга игла. Инжекциитѣ той всѣкога ги е правилъ на задницата, а шприца и канулата всѣкий път сѣ биле понапредъ обмити съ сублиматъ. Числото на инжекциитѣ се е колебало, спорѣдъ случая, помежду 6—12, само веднажъ се биле направени 16 инжекции. Тѣзи послѣднитѣ се правиха въ разстояние отъ 2—3 дена. Колкото се касае до мѣстнитѣ явления при вътрѣ-мускулни инжекции то, спорѣдъ Д-ра Садека; тѣ сѣ твърдѣ слаби. Нѣкои болни ги пренасятъ безъ да се оплакватъ отъ каквито и да било болки. Нервнитѣ лица даже не чувствуватъ и иглата какъ влиза и се очудватъ като

имъ кажатъ че инжекцията е направена вече. Абсцеси, затвърдяния и т. н. никога не ставатъ. Освѣнъ това не се забѣлѣзвали и симптоми на меркуриализмъ само малко подутие на вѣицѣтъ подиръ дълго употребленіе на средството. Влияния на вѣтрѣ-мускулнитѣ инжекции отъ салициловия живакъ върху различни вторични явления на сифилисъ се забѣлѣзвали вече подиръ 3—5 инжекции. При повататѣшния инжекции симптомитѣ на сифилисъ изчезватъ постепенно. Въ повечето случаи 8—12 инжекции бѣха достаточни. Само въ единъ случай Д-ръ Садекъ е билъ принуденъ да употреби подиръ това и фрикции. Въ много случаи подиръ инжекциитѣ той е употребявалъ салициловия живакъ вѣтрешно.

На основание на всичкитѣ своитѣ опити Д-ръ Садекъ е дошелъ до слѣдующето заключение: 1, салициловия живакъ като антисифилитическо средство е не помалко дѣйствителенъ отъ другитѣ живачни препарати; той много е добъръ за лѣкуването на вторични сифилисъ; употребяванъ отъ вѣтрѣ той унищожава скоро незначителни сифилитически явления и е полезенъ при сифилисъ като допълнително лѣкуване. Вѣтрѣ инжектиранъ въ мускулитѣ салициловия живакъ е съвършено унищожавалъ сифилитическитѣ симптоми. 2, това средство, въ противоположность къмъ другитѣ живачни препарати, не предизвиква никакви неприятни мѣстни явления и въ това отношение той е най добрия препаратъ, както за вѣтрешно употребленіе, тъй и за вѣтрѣ-мускулни инжекции; 3, вѣтрешното употребленіе на салициловия живакъ е много полезно при разни сифилитически инфилтрати и изви, тъй като той предизвиква тѣхното всмукване и заздравяване; 4, при остъръ и подъ остъръ уретритъ той дѣйствува също благоприятно, гноисването скоро се прекратива и останалитѣ възпалителни процеси тъй също пропадатъ. Но съ салициловия живакъ не всекога се удава да се прекрати трипера.

Д-ръ А. Головина.

РАЗНИ

Въпроса за древността на земното кълбо интересува много учени геолози. Както въобще се предполага земята, както и другитѣ тѣла на свѣта, стана отъ жидка огнена масса, която постепенно истива отъ обръщаніето си въ въздуха, и съ своето истиванне образува кората на земното кълбо. Сега слънцето ни представлява като миналото на земното кълбо, а мѣсяца идущето. Всеко

едно мирско тѣло е преминало или ще премине всичкитѣ фази на своето образуване и небеснитѣ свѣтила, които ги виждаме се намиратъ въ разни стадия на съществуванетоъ имъ. Слънцето е все още огнено-жидко и газообразно. Около Юпитера, както предполагатъ, сега започва да се образува една кора, а пакъ Меркурий, Марсъ, Венера, и пр. иматъ вече по една твърда кора. Какъ обаче може да се научимъ колко време е минало отъ образуванетоъ на земната кора до днешното състояние на земното кълбо? Този въпросъ е твърдѣ мъченъ. За неговото разрѣшене измислиха много химически, физически, механически и астрономически гипотези. Пъкои отъ ученитѣ съ тази цѣль опредѣлиха количеството на топлината, която се съдържа въ слънцето въ началото на неговото образуване, онакъ която се намира тамъ сега и нейното вѣскодневно харчение и извадиха че слънцето съществува най-малко 25 милиона години. Ньюкомбъ направи смѣтка, спорѣдъ количеството на топлината, която иди отъ слънцето, че презъ 5 милиона години то трѣбва да се намали на половина, а още презъ 5 милиона ще се покрне съ кора и ще престане да свѣте и да грѣе. Земята е 355.000 пѣти по-малка отъ слънцето, значи трѣбваше да истине още по-скоро. Томсонъ е направилъ математическа смѣтка че земната кора е станала ягка преди 10 или 15 милиона години, тъй щото отъ когато на земята се явиха първитѣ организувани същества минаха се поне 12 милиона години. Отъ това Томсонъ извади заключение че вѣроятнo земята отъ както е била жидко-огнена съществува не по-малко отъ 25 милиона години и че органическитѣ същества, които покриватъ сега земното кълбо ще пропаднатъ подиръ 10—12 милиона години. Тѣй щото сега земята се намира въ половинната стадия на своето образуване, значи хората и животнитѣ могатъ да съществуватъ още нѣколко милиона години. Живота нѣма да се прекрати догдѣто вътрѣшността на земята не истини съвършено.

Д-ръ Г.

Гипнотизма до толкова е почналъ да се развива щото въ парижската медицинска школа е учредена специална кафедра на гипнотизма, въ неговото примѣнение къмъ медицината. За профессоръ на тази кафедра е назначенъ д-ръ Берлионъ, редакторъ на вѣстника «Revue de l'hypnotisme». И нѣмцитѣ, при всичката си положителностъ, почнаха да се занимаватъ съ гипнотизма и да го употребяватъ като лѣкарство противъ безсънница, противъ констипация, и т. н.

Д-ръ Г.

Въ 5-та бригада, а именно въ 9-я полкъ има до 193 души очеболни, отъ които до половината се болни отъ *trachoma*. Главната мякотия за докторитѣ отъ този полкъ, за успѣшното имъ лѣкуване, се заключава въ това че военното имъ начальство не се е распоредило до сега да ги изведе на чистъ въздухъ, въ бараки, или въ нѣкоя кория, и въобще да ги тури въ по-добри хигиенически условия.

Д-ръ Г.

Въ Моравия умръ селянина Карлъ Пешеръ на 142 години (?) като остави единъ синъ на 115 години, внукъ на 85, правнукъ на 39 и много дъщерй, внуци и правнуци. Стареца си бѣше все здравъ до смъртъта си.

Д-ръ Г.

Поръчкитѣ за Антипиринъ, като превншаватъ твърдѣ много количеството на тоя които се намира за продажъ, са докарали до тамъ щото захванало да се срѣща за продажъ недостаточно очистенъ препиратъ, размѣсенъ съ бензина, и това може да обясни случантѣ на отроввания съ Антипиринъ, като появяване на изривания, растронства въ стомаха и даже тяжки мозъчни явления.

(Врачъ № 16)

БИБЛИОГРАФИЯ

Д-ръ Людвигъ Фрей описва въ «Wiener Medicinische Presse» брой 25 три случая на издържане безсъяница презъ имнотизмъ.

Първия случай се касаеше до една жена на която той изрѣза единъ фибромъ на гърдитѣ. Подиръ това тя престана съвършено да спи. Всичкитѣ гипнотически средства бѣха опитани, но все на праздно. Ний сетѣ Д-ръ Фрей употреби гипнотизмъ като казваше въ това време на болната, че ще спи толкова и толкова часа. Дѣйствиетелно това тѣй ставаше. Когато напротивъ веднажъ въ времето на сеанса на гипнотизма той, за контролъ, не ѝ каза да спи, болната дойде на другия день при него страшно възбудена и сърдита че не е могла да спи цѣла нощъ. Лѣкуванието не се е продължавало дълго време, сетѣ Д-ръ Фрей каза на болната че всич-

китѣ ѣ невралгии трѣбва да се загубятъ и тя трѣбва да има единѣ добърѣ, освѣжающѣ сънѣ въ теченне на нѣколко мѣсеца. Така и се случи и преди нѣколко време болната дойде при доктора съ своятъ мъжѣ, оправена, кръвляна, и му се похвали че ти иде, спи добръ. и никога не се е осѣщала тъй добръ както сега. А мъжа, високопоставенѣ австрийски чиновникѣ, притури че да не бѣхме живѣли въ IX вѣкъ, той би помислялѣ че е станало едно чудо.

Втория случай се касае до единѣ слуга донесенѣ въ болницата съ една рана. На 5-ѣ день подирѣ постѣиваннето му, въ болницата у него се появи *delirium tremens* и, тъй като бѣше много буенѣ, той не даваше на другитѣ болни да спятѣ. Всичкитѣ опитвания да се приспи този боленѣ останаха безѣ послѣдствие. Найсетнѣ Д-ръ Фрей се възползува отѣ минутното истощенне на болния, за да го гипнотизира и въ това време му каза да спи 12 часа. Болния заспа на 9вчаса вечерѣта и се събуди на 8 сутрента. При събужданнето всичкитѣ признаци на *delirium tremens* пропаднаха. На слѣдующия день той заспа вече самѣ, а подирѣ 3 дена излѣзе здравѣ отѣ болницата.

Въ 3-я случай фигурира единѣ медицински студентѣ, който е искалѣ да се самоубие. Донесоха го въ болницата съ рана въ гърдитѣ и симптоми на *hematopneumothorax*. Но скоро кръвѣта събрана въ плеврата започна да се всмуква, а стиснатия бѣлия дробѣ да се растяга. Единствения симптомѣ който млчеше болния бѣше упорната безсънница, която не отстъпваше предѣ никакви средства. Д-ръ Фрей го гипнотизира и болния дълбоко заспа. Въ този сънѣ той разказва на Д-ра Фрея за причинитѣ на самоубийството си, за които млчеше въ другото време. Той го гипнотизира още 2 пѣтя, а подирѣ това у болния се върна нормаленѣ сънѣ, той се оправил, ѣ подирѣ нѣколко време излѣзе оздравилѣ отѣ болницата. У този боленѣ, както и у предишния, Д-ръ Фрей сполучи да покаже на своитѣ колеги каталептическо състояние на конечноститѣ.

На основание на тѣзи 3 случая Д-ръ Фрей предлага да се употребява гипнотизма не само тамѣ гдѣто всичкитѣ гипнотически средства не сполучиха, но и тамѣ гдѣто тѣ донасятѣ повреда на здравнето, и предсказва на гипнотизма блѣскаво бѣдѣще.

Въ събраннето на южногермаскитѣ невролози и психиатри, държано въ Фрейбургѣ на 9 и 10 Юний т. г., профессора на психиатрията Форлѣ, отѣ Цюрихѣ, събщи за нѣколко случаи на бързо излѣкувание отѣ алкохолизма въ гипнотическо състояние.

Въобще въ послѣднето време много се занимаватѣ съ въпроса за гипнозата.

»Berliner Klinisete Wochenschrift) въ брой 23 печата доклада на профессора Румфа отъ Бонъ, прочетенъ въ събраието на докторитъ въ Колнъ върху дѣйствието на Phenacetin. Отъ неговитъ опити се вижда: 1, че фенацетинъ е едно вѣрно дѣйствующе, безъ всѣкакви второстепенни неприятни явлениа, антипиретическо средство, което се дава на възрастнитъ хора въ даза отъ 0.50, на дѣцата 0.20—0.25; 2, фенацетина въ доза отъ 1,0 тоже да се препорѣчи като антиневралгическо средство: а) въ всичкитъ случаи на вазомоторни неврози; в), противъ шреканията на табеза и невралгитъ при хронически невритъ; с), като успокоително при разни невралгии.

Извѣстно е че на антипирина придаватъ все възможни качества, както антипиретически, тъй антиневралгически, и т. н. Сега Luy Stephen въ «British Medical Journal» много го препорѣчва противъ meningitis cerebro-spinalis. Той го прославява като единствено цѣлебни средство противъ тази болѣсть и го дава въ количеството на 3,25 гр. на день, раздѣленъ на 3 дози.

Подъ заглавието «Cineraria maritima» за цѣрнене на катаракта «München. Medic. Woch.» печата слѣдующий забѣлжителенъ случай; «Единъ докторъ въ Венецуела имаше катаракта на двѣтъ очи. Той отиде въ Лондонъ гдѣто го оперира офталмологъ Rowan, безъ сполука. Единъ роднина посвѣтвва на болния да си накапи отъ сока на поменатото растение, което се ползува отъ тамошното население съ репутация на цѣлебни средство противъ катаракта, нѣколко капки въ очитъ. Болния като бѣше отчаянъ за несполуката на операцията, си помисли че той нищо не губи ако послуша свѣта на роднината си, безъ да вѣрва че отъ това ще излѣзе нищо. Почнаха да впушатъ всѣкий день 3 пѣти по 2 капки въ очитъ на болния. Отъ 4-я день на дѣсното око почна да се показва една свѣтлява точка, която все се уголѣвяваше, тъй щото пациента подиръ 2 мѣсеца съ дѣсното си (неопериранието око) може, при благоприятно освѣтление да познава лица и даже да прочете часоветъ на часовника, а съ лѣвото (опериранието) око, той не може да различи даже и прѣстиятъ отъ рѣката. Лѣкарството не раздражаваше окото, осѣщаше се само едно легко, непродължително, горѣние, и силно отдѣление на сълзи,

Möbius описва въ «Centralblatt für Nervenheilkunde» единъ случай отъ hemiplegia и умствено разстройство подиръ магарешката кашлица (коклюшъ). у едно 4 годишно момче, което имаше коклюшъ, се разви постепенно една пълна гемиплегия отъ лѣвата страна. Въ същото време се яви и психическо разстройство; дѣтето стана раздражително, често възбудено и плачеше много. Möbius предполага че въ мозака е имало склероза и не счита за случайно съвпаденнето на мозачното повреждение съ кашлицата. Психическитѣ явления се наблюдавали нѣколко пѣти при магарешката кашлица, както това е извѣстно въ литературата.

Theilhaber разгѣдва въ «München. med. Woch.» различни причини на усилено повръщание у труднитѣ жени. Въ единъ случай повръщанието пропадна подиръ като се исправи матката обвърната назадъ, въ другъ случай имаше катаръ на матката, въ 3-я егосион. на шийката на матката, въ 4-я психическо възбужденне, въ 5-я nephritis. Theilhaber е на мнѣнието че психическото възбужденне на труднитѣ жени е особно важно за това страданіе.

Д-ръ А. Головина.

Къмъ Господа Абонатитѣ.

Редакцията на «Медицинско Списание» моли настоятелно Господа Абонатитѣ да побързатъ съ внасянето дългътъ сп. Ако тя и да се намира въ крайна нужда, не намира обаче за прилично да помѣнува имена. — Редакцията се надѣва че почтѣемитѣ читатели нѣма да го оставятъ да пропадне. —